

آلفرد هاوان

ورزشکاران نامی ارمنی ایرانی

www.ketab.ir

انتشارات نائیری، تهران

سرشناسه : هاوان، آلفرد، ۱۳۱۳ -
 عنوان و نام پدیدآور : ورزشکاران نامی ارمنی ایرانی / آلفرد هاوان.
 مشخصات نشر : تهران : انتشارات ناییری، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ۴۷۰ص: مصور، عکس.
 شابک : ۷-۱۷-۵۳۰۷-۶۰۰-۹۷۸-۲۲۰۰۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : ارمنی - فارسی.
 موضوع : ورزشکاران -- ایران -- سرگذشتنامه
 موضوع : ارامنه -- ایران -- سرگذشتنامه
 موضوع : ورزش -- ایران -- تاریخ
 رده بندی کنگره : GV۶۵۷/۵۲۰۴ ۱۳۹۰
 رده بندی دیویی : ۷۹۶/۰۹۵۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۴۰۴۴۷۷

نام کتاب : ورزشکاران نامی ارمنی ایرانی
 مولف : آلفرد هاوان
 ناشر : انتشارات ناییری
 ویراستاران : سبوه امیرخانیان (سپانوس امیرخان)، شاکه امیریان
 نوبت چاپ : اول، ۱۳۹۰
 صفحه آرایبی : تویک زادوریان، مدیا کاراپتیان
 طرح روی جلد : آرمینه هاوان
 چاپ : آلیک
 شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت : ۲۲۰۰۰۰ ریال
 شابک : ۷-۱۷-۵۳۰۷-۶۰۰-۹۷۸

فهرست

۲۵	دو و میدانی
۶۳	بسکتبال
۱۳۷	بکس
۱۹۱	اسکی
۱۹۹	کشتی
۲۰۹	تنیس، تنیس روی میز، بدمینتون
۲۳۹	کوهنوردی
۲۸۹	شنا، واترپولو
۳۰۳	وزنه برداری، زیبایی اندام
۳۲۷	دوچرخه سواری
۳۳۷	هاکی، کریکت، رگبی
۳۴۵	تیراندازی
۳۵۳	اسب سواری
۳۵۵	شطرنج
۳۶۵	ژیمناستیک
۳۷۹	رالی، کارتینگ، موتورسواری
۳۸۹	شمشیربازی
۳۹۱	والیبال
۳۹۹	تکواندو، جودو، کاراته
۴۱۳	فوتبال
۴۵۷	ورزش ارامنه در تبریز
۴۵۹	ورزش ارامنه در جلفای اصفهان
۴۶۰	ورزش ارامنه در استان خوزستان (مسجد سلیمان و آبادان)
۴۶۲	ورزش ارامنه در تهران
۴۶۳	ارامنه در ورزش ایران
۴۶۴	پیشگفتار

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ
ԹԵՀՐԱՆԻ ԹԵՄԻ
ԻՐԱՆ

خليفة گری ارامنه تهران
ایران

ԹԵՄԻՐԱՆ, ՆԵՐԱԹՅՈՒՄԻ ՎՈՂ., ՔԱՄԱՐ 311
ՀԵՌԱՅՍՈՒ 88901634-36 ՀԵՌԱՎԱՏՈՆԵՐ 88892617
ԷԼ. ՓՈՍՏ temakan@hyenet.ir
www.armprelacy.com

تهران: خیابان استاد نجات الاهی شماره ۳۱۱
تلفن: ۸۸۹۰۱۶۳۴-۳۶ فاکس: ۸۸۹۲۶۱۷
پست الکترونیک: temakan@hyenet.ir
www.armprelacy.com

Թափաճ
Թի 336-1026

تاریخ:
شماره:

در پیش رو صفحاتی از کتاب «ورزشکاران نام آور از ارمنیان ایران» را دارم که در بر دارنده مقدمه و فهرست مندرجات آن است. این صفحات گوشه ای از کتابی خواهند بود که در بر دارنده زندگینامه، موفقیتها و دستاوردهای ورزشکاران ایرانی-ارمنی در طی قرن بیستم و دهه نخست قرن بیست و یکم و همچنین نقش و تاثیر آنان در ورزش ایران به طور اعم، و در حیات ارامنه ایران به طور اخص، خواهد بود.

مؤلف این کتاب یکی از فعالین و خیرین حوزه فرهنگ، اجتماع و کلیسای ارامنه ایران، جناب آقای آلفرد هاوان هستند که نام ایشان همواره با جامعه و تاریخ معاصر ارامنه مشهد و نیز ورزش ارمنیان گره خورده و پیوسته است.

ورزش و تربیت بدنی از قدیم الایام، همواره بخشی ناگسستنی تاریخ زندگی ملت ما را به خود اختصاص داده است. جشنهای ناواسارد همواره در بر دارنده آثینها و بازیهای ورزشی گوناگون بوده اند. می توان با تاسف یادآور شد که در ایام قبل از نسل کشی ۱۹۱۵ ارمنیان در شهرستانها و شهرهای بزرگ ارمنی نشین که حیات علمی و فرهنگی رو به رشد و شکوفایی گذاشته بود، به تربیت بدنی و رشته های گوناگون ورزشی نیز در کنار علم و دانش، اهمیتی وافر داده می شد.

تنها سه سال پس از نسل کشی ارامنه، در شهر قسطنطنیه باشگاه سراسری تربیت بدنی ارمنیان بنیان نهاده شد و زان پس شاهد تاسیس باشگاههای ورزشی ارامنه، به طور مستمر و در جای جای پهنه گیتی بوده ایم که هدف از تاسیس این باشگاهها، تشویق و ترغیب نوجوانان و جوانان ارمنی به ورزش و خاستگاه این حرکت، ایده «عقل سالم در بدن سالم» بود.

امروزه تقریباً در تمامی کشورهای جهان، ورزش و تربیت بدنی در مرکز توجه ملتها قرار دارد. در باشگاههای ورزشی ارمنیان نقاط مختلف جهان، صدها ورزشکار تعلیم دیده و پرورش یافته اند که با فعالیتهای ورزشی خود در مسابقات مختلف، افتخاراتی را نصیب ملت ارمنی و نیز کشور متبوع خود نموده اند.

جوامع ارمنی ایران نیز با فعالیتهای خود در باشگاههای فرهنگی ورزشی ارمنیان تهران، جلفای اصفهان، تبریز و اراک، نقش و تاثیر خود را در حیات ورزشی ایران ایفا نموده اند.

در این کتاب، خواننده با فعالیت و دستاوردها و موفقیتهای ورزشکاران دیروز و امروز جامعه ارمنیان ایران آشنا شده و از مقامهای ورزشی کسب شده توسط ایشان مطلع خواهند شد.

کتاب حاضر محصول منحصر به فردی است که مؤلف و بانی و حامی مالی آن جناب آلفرد هاوان می باشند که بدین وسیله از وی تشکر نموده و از درگاه خداوند برایشان برکت و موفقیت می طلبیم، چرا که حاصل فعالیت ایشان شاهدهی دال بر وابستگی معنوی و پیوستگی و حس تعهد ارمنیان ایران نسبت به کشور و زادگاه عزیزش است. کشوری که ارمنیان در طی هزاران سال در آن زیسته، کار کرده، مولد آثار فرهنگی و هنر بوده و البته، در راه همین موطن و برای ثبات و دوام آن شهید شده است.

ՄԵՄԲԵՐՆԵՐ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԹԵՄԻՐԱՆ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԹԵՄԻՐԱՆ

پیشگفتار

را ملاک گرفته‌ایم. کوه‌هایی که صعود کرده‌اند، قللی که فتح نموده و دیوار یا سخره‌هایی که پیموده‌اند در نظر گرفته و واجدین شرایط را نام برده‌ایم.

بجاست که از کلیه قهرمانانی که به آگهی - تلفن - پیام یا نامه‌های ما پاسخ داده‌اند و عکس و شرح حال ورزشی خود را بری درج در کتاب ارسال داشته‌اند تشکر کنیم. افسوس می‌خوریم برای کسانی که توجه نکرده و جواب نداده‌اند. امیدوارم پس از انتشار این کتاب و با توجه به اهمیت آن به خود آیند و شرح حال خود را ارسال نمایند.

متشکرم از آن‌هایی که به نحوی در انتشار این کتاب به من کمک کرده‌اند (حتی با ارسال یک نام و یا یک شرح حال). لازم است از خانم ساتیک، آقای سبو هوانسیان و آقای رافیک گاسپاریان تشکر نمایم. کمال تشکر را از آقایان روبرت آسماطوریان، سوریک استپانیان و خانم روزیک در هوانسیان دارم. اولی برای ارسال تعدادی از اسامی بکسورها و دو نفر بعدی برای نام و شرح حال تعدادی از کوهنوردها.

(ضمناً جهت اطلاع خوانندگان، آقای سوریک استپانیان گنجینه‌ایی از اطلاعات در مورد کوهنوردان را دارد که کاریست بسیار با ارزش و قابل تقدیر) همچنین باید از خانم ریما بابایان بابت ارسال اطلاعاتی در مورد باشگاه ورزشی ساسونتسی داوید تیریز و آقای طاطاوس اوهانیان برای مقاله ورزش در جلفای اصفهان ارامنه تشکر نمایم.

امیدوارم این کتاب بصورت دانشنامه ورزش ارامنه ایران در آید و آرزو دارم هر چند سال یک‌بار با درج موفقیت‌های ورزشکاران جدید تکمیل و تجدید چاپ شود.

آلفرد هاوان

اردیبهشت ۱۳۸۹

ورزش ارامنه در ایران همانند سایر فعالیت‌های فرهنگی و هنری همیشه فعال بوده است. ولی هیچوقت برای جامعه ارامنه انعکاس نداشته تا نسل جوان بتواند قهرمانان خود را بشناسد و به آنها افتخار کرده برای خود الگو قرار دهد. لذا اقدام به تحریر و نشر کتابی نموده‌ام که با درج اسامی و موفقیت قهرمانان برای همیشه در اذهان مردم بماند و خاطره آن‌ها را زنده نگهدارم. بیست و سه سال برای رسیدن به این آرزو زحمت کشیده‌ام و برای بدست آوردن نام و اطلاعات در باره فعالیت‌های ورزشی قهرمانان کوشیده‌ام. خوشحال هستم که اکنون حدود ۹۵ درصد از اسامی نام آوران ورزشی ارامنه را بدست آورده‌ام و توانستم کتاب را به چاپ برسانم. (لطف و زیبایی این کتاب در برگرفتن اکثریت ورزشکاران است). زمانیکه ۹۸ درصد اسامی که ۷۰ درصد آن همراه با عکس و شرح حال است در اختیار داشتم، دانستم که دیگر معطلی جایز نیست و کتاب باید به چاپ برسد و منتشر شود. پس از انتشار احتمال دست یابی به قسمت باقیمانده اسامی و شرح حال وجود دارد در این صورت در چاپ بعدی بقیه را منظور خواهیم کرد.

برای ارج نهادن به قهرمانان و به مقام‌هایی که بدست آورده‌اند در کتاب محدودیت‌هایی قائل شده‌ایم و برای این منظور اسامی را بشرح ذیل در برگرفته ایم:

۱- قهرمان هائی که در المپیک جهانی و آسیائی شرکت داشته‌اند.

۲- قهرمانان آسیا و کشور.

۳- ورزشکارانی که در مسابقات قهرمانی کشور مقام سوم و در سوپر لیگ به مقام پنجم دست یافته‌اند.

۴- قهرمانانی که در قهرمانی کشور شرکت نداشته ولی در ترکیب تیم ملی در مسابقات بین المللی شرکت کرده‌اند.

۵- کوهنوردانی که مسابقه ندارند و برای درج نام آن‌ها دست‌آوردهای آنان

ارامنه در ورزش ایران

گروه اول: شهرهای تبریز، تهران، اصفهان و در استان خوزستان شهرهای مسجد سلیمان و آبادان می‌باشند.

گروه دوم: انزلی، اراک، روستای گردآباد، اورمیه، گرگان، مشهد، شاهین شهر، شیراز، رشت، ساری و کرمانشاه.

قبل از اینکه به ورزش ارامنه در شهرستان‌ها بپردازیم بجاست یادی از بایکین مگردیچیان کنیم. شخصی که مربی ورزش کالج تهران (البرز فعلی) بود و خدمت شایانی به ورزش کشور بخصوص تهران انجام داده است. در آن زمان ورزشکاری نبود که او را نشناسد. یاد آن مرحوم به خیر.

ورزش‌های نوین در ایران عملاً از سال ۱۳۲۱ (۱۹۴۲ میلادی) شکل گرفتند (البته قبل از این تاریخ بطور پراکنده در تهران و شهرستان‌ها این رشته‌ها شروع شده بودند). از زمانی که سازمان تربیت بدنی و پیش‌آهنگی تاسیس شدند ورزش‌های نوین هم رسمیت یافتند. با تشکیل سازمان تربیت بدنی و پیش‌آهنگی در ایران که بطور رسمی آغاز به کار نمودند فدراسیون‌ها و باشگاه‌ها تاسیس شدند و ورزش از مدارس به سازمان تربیت بدنی و پیش‌آهنگی منتقل شد. (سازمان تربیت بدنی و پیش‌آهنگی دو بار تغییر نام و سازمان داد. نخست به وزارت ورزش و مجدداً به تربیت بدنی تغییر نام داد. رئیس و سرپرست سازمان هم معاون رئیس جمهور می‌باشد).

از قدیم ورزش‌های سنتی که بانی آن ایرانیان بودند وجود داشته‌اند که هنوز هم زنده و پویا هستند و فدراسیون خود را دارند، مانند انواع کشتی، چوگان، تیراندازی. آنچه ورزش‌های نوین می‌نامیم و شروع آن‌ها را از سال ۱۳۲۱ می‌دانیم، ورزش‌های فوتبال، بسکتبال، بوکس، والیبال، دومیدانی، تنیس، کوهنوردی، اسکی، تنیس روی میز (پینگ پنگ) شنا، هاکی، شطرنج و غیره است که در ورزش شهرستان‌ها به آن‌ها اشاره شد.

برای اینکه با ورزش ارامنه در ایران بهتر آشنا شویم سری به شهرستان‌های ارمنی نشین می‌زنیم. در حله اول به شهرهایی که ارامنه بیشتری در آنجا ساکن بودند و سپس به شهرهایی که ارامنه کمتری سکونت داشتند ولی در ورزش فعال بودند. از آوردن نام شهرهایی که ارمنی نشین بودند ولی در ورزش فعال نبودند در این بخش خودداری کرده‌ایم.

